

neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a za ďalšie, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a napokon, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. V bližších podrobnostiach v prvom rade namietol procesné pochybenie súdu, ktoré predchádzalo vyhláseniu napadnutého rozsudku a ktoré spočívalo v tom, že súd dňa 17.10.2018 vykonával pojednávanie v neprítomnosti žalobcu, aj keď tento riadne požiadal o odročenie pojednávania z dôležitých dôvodov podaním zo dňa 16.10.2018, ktoré bolo súdu doručené včas, ešte pred pojednávaním. Dôležitým dôvodom, pre ktorý žalobca žiadal odročenie termínu pojednávania, bola skutočnosť, že JUDr. Jozef Polák - advokát žalobcu dňa 16.10.2018 žalobcovi vypovedal plnú moc na jeho zastupovanie v prejednávanej veci, čím došlo k ukončeniu vzťahu právneho zastúpenia. V danom spore neexistoval dôvod na to, aby súd prvej inštancie na podanie žalobcu neprihliadol. Pokiaľ preto okresný súd vyhlásil vo veci meritórne rozhodnutie, porušil procesné práva žalobcu v takom rozsahu, že to znamená porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces. Zároveň uvedeným postupom zaťažil konanie takou vadou, ktorá má v zmysle § 365 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Napadnutý rozsudok je taktiež nezákonný, arbitrárny, zmätočný a nedostatočne odôvodnený. Právny záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, je nesprávny. V tejto súvislosti odvolateľ uviedol, že naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení bol a je daný tým, že v katastri nehnuteľností je vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vyznačené na meno žalovaného a nie na meno úpadcu alebo jeho manželky. Za takejto situácie potom existencia naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu vo vzťahu k žalobe o určenie vlastníckeho práva je preukázaná vždy, a to bez ohľadu na to, či prebieha alebo neprebieha konanie o vyporiadanie BSM úpadcu (žalobcu) a Ing. B. ako jeho exmanželky, pretože rozsudok vo veci vyporiadania BSM nemôže slúžiť ako podklad k vykonaniu zmien vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože súčasný faktický stav nezodpovedá právnemu stavu. Žalovaný je evidovaný v katastri nehnuteľností ako výlučný vlastník, resp. spoluvlastník nehnuteľností napriek tomu, že tieto nehnuteľnosti nadobudli úpadca a jeho bývalá manželka Ing. X. B. za trvania manželstva zo spoločných prostriedkov, pričom ich BSM nebolo doteraz vyporiadané. Záver súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu nemôže obstať a postupom súdu bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces v zmysle ustanovenia § 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd. Z vyššie uvedených dôvodov okresný súd zároveň rozhodol predčasne a na základe nedostatočne zisteného skutkového a právneho stavu, ktoré skutočnosti zakladajú dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku. Žalobca preto žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný v podanom vyjadrení k odvolaniu žalobcu odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi. Argumentáciu odvolateľa, že v konaní boli porušené jeho procesné práva, označil za nedôvodnú. Predovšetkým poukázal na to, že sám žalobca má právnické vzdelanie a jeho žiadosť o odročenie pojednávania zo dňa 15.10.2018 z dôvodu práceneschopnosti právneho zástupcu a následne odvolanie plnomocenstva advokátovi JUDr. Jozefovi Polákovi deň pred nariadeným pojednávaním je účelové konanie zo strany žalobcu a jeho právneho zástupcu s cieľom spôsobiť prieťahy v konaní. Rozhodnutie okresného súdu je aj po vecnej stránke správne, v ktorej súvislosti žalovaný poukázal na to, že žalobca mal možnosť dosiahnuť zmeny zápisu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností v konaní o vyporiadanie BSM, v ktorom sa otázka spoločného vlastníctva k určitej veci posudzuje ako otázka predbežná pre vlastné vyporiadanie. Toto konanie sa vedie na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 8C/196/2010 a doposiaľ nie je právoplatne skončené. Taktiež žalovaný poukázal na to, že na Okresnom súde v Námestove sa pod sp. zn. 7C/232/2015 viedlo konanie, kde si žalobca uplatnil nárok na náhradu škodu za užívanie k sporným pozemkom proti žalovaným Ing. X. B., OVP Orava s. r. o. a M. K.. V danej veci súd rozsudkom žalobu žalobcu zamietol a svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil aj tým, že úplatcovi nesvedčí ani nesvedčalo k sporným pozemkom vlastnícke právo. Okresný súd správne po zistení, že u žalobcu nie je daný naliehavý právny záujem, žalobu zamietol. Správne sa tiež už preto nezaoberal vecnou stránkou žaloby (viď uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 6. októbra 2017, sp. zn. II. ÚS 590/2017).

4. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu na základe odvolania žalobcu v rozsahu a z dôvodov daných ustanoveniami § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

5. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či v prvoinštančnom konaní došlo k vytýkanému nesprávnemu procesnému postupu, čoho následkom malo byť porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP). Žalobca konkrétne videl porušenie tohto práva v tom, že súd nevyhovel jeho žiadosti o odročenie pojednávania a vec prejednal a rozhodol aj v jeho neprítomnosti.

6. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

7. Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vytýčil pojednávanie na deň 17.10.2018, pričom predvolanie na uvedený termín bolo doručené elektronicky dňa 18.09.2018 právnenému zástupcovi žalobcu a právnenému zástupcovi žalovaného (viď doručky č. I. 174 spisu). Podaním doručeným okresnému súdu dňa 15.10.2018 (č. I. 229 spisu) žalobca požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu práceneschopnosti právneho zástupcu žalobcu s tým, že jeho diagnóza mu neumožňuje zúčastniť sa pojednávania a žalobca nesúhlasí so substitúciou iným advokátom. Súd prvej inštancie oznámil dňa 16.10.2019 právnenému zástupcovi žalobcu, že neakceptuje jeho žiadosť o odročenie pojednávania. Následne v ten istý deň, 16.10.2018 o 14.55 hod., doručil právny zástupca žalobcu súdu prvej inštancie oznámenie o ukončení právneho zastúpenia žalobcu. Súd prvej inštancie vykonal nariadené pojednávanie dňa 17.10.2018, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 17.10.2018 (č. I. 250 a nasl.) vyplýva, že žalobca sa na predmetné pojednávanie nedostavil. Súd prvej inštancie vykonal pojednávanie aj v jeho neprítomnosti a po vykonanom dokazovaní vo veci rozhodol.

8. K predmetnému odvolací súd uvádza, že postup v súvislosti so žiadosťou o odročenie pojednávania upravuje ustanovenie § 183 CSP, v zmysle ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať. Ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla. Strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, je povinná uviesť telefónne číslo alebo elektronickú adresu, na ktorú ju možno upovedomiť o rozhodnutí súdu o jej návrhu na odročenie pojednávania.

9. Zákonnému postupu v súvislosti so žiadosťou o odročenie pojednávania zodpovedá taký stav, keď súd rozhodne o odročení pojednávania bezodkladne, o čom upovedomí tých, ktorí boli na pojednávanie predvolaní (§ 184 ods. 1 CSP). Ak súd nemieni vyhovieť návrhu na odročenie pojednávania, t. j. zistí, že uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla, a to telefonicky alebo elektronickou poštou. Civilný sporový poriadok nevyžaduje pre upovedomenie osobitnú formu. Oznámenie upovedomenia strane by malo byť poznačené v súdnom spise, príp. ak súd využil elektronickú poštu, tak kópia správy by mala byť zažurnalizovaná v súdnom spise.

10. V danom prípade odvolací súd konštatuje, že obsah spisu dáva podklad pre prijatie záveru o tom, že žalobcovi bolo porušené právo na spravodlivý proces, avšak nie v súvislosti s neakceptovaním jeho

žiadosti o odročenie pojednávania určeného na deň 17.10.2018. V preskúmvanej veci okresný súd postupoval dôsledne v súlade s ustanovením § 183 až § 184 CSP, keď bezodkladne rozhodol o žiadosti žalobcu zo dňa 15.10.2018 o odročenie pojednávania určeného na deň 17.10.2018, v ktorom uviedol, že žiadosť o odročenie pojednávania neakceptuje. Pokiaľ teda odvolateľ videl porušenie svojho práva na spravodlivý proces v postupe súdu, ktorý nevyhovelo jeho žiadosti o odročenie pojednávania, odvolací súd uvádza, že táto skutočnosť sama osebe nemohla založiť porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Pochybenie súdu prvej inštancie a naplnenie odvolacieho dôvodu namietaného žalobcom odvolací súd videl v bezprostrednom postupe súdu prvej inštancie po doručení výpovede plnej moci právny zástupcom žalobcu. V dôsledku zmeny na strane právneho zástupcu žalobcu mal žalobca právo zvoliť si nového právneho zástupcu. Súd prvej inštancie však vykonal v nasledujúci deň po oznámení o ukončení zastupovania pojednávania v neprítomnosti žalobcu, na ktorom meritórne rozhodol, odvolací súd preto konštatuje, že na strane žalobcu došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Žalobcovi v dôsledku uvedeného postupu súdu nasledujúceho bezprostredne po doručení výpovede plnej moci bolo odopreté právo splnomocniť iného zástupcu na jeho zastupovanie v spore. Vykonaním pojednávania a vyhlásením rozsudku v jeho neprítomnosti bolo žalobcovi odopreté právo podávať ďalšie návrhy na vykonanie dôkazov, vyjadriť sa k zistenému skutkovému stavu a k vykonanému dokazovaniu a právo záverečnej reči.

11. Aj keď v preskúmvanej veci bolo zistené predovšetkým procesné pochybenie súdu prvej inštancie, odvolací súd z hľadiska hospodárnosti konania (čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku) vo vzťahu k veci samej uvádza, že podľa jeho názoru nie je náležitý odkaz súdu prvej inštancie na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 460/2013 zo dňa 10. apríla 2014, z ktorého vyplýva, že nie je daný naliehavý právny záujem v konaniach o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ak súčasne prebieha konanie o vyporiadanie BSM rozvedených manželov. V uvádzanom konaní vedenom pôvodne na Okresnom súde Považská Bystrica a následne na Krajskom súde v Trenčíne boli účastníkmi konania tak vo veci vyporiadania BSM, ako aj o určenie vlastníckeho práva tie isté strany, a preto aj najvyšší súd dospel k záveru, že otázka ich spoločného vlastníctva k nehnuteľnostiam bude riešená v rámci konania o vyporiadanie BSM a má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k vyporiadaniu BSM. V danom prípade žalobca - správca konkurznej podstaty úpadcu Q. M., ktorý vedie konanie o vyporiadanie BSM so svojou bývalou manželkou Ing. X. B., ako žalovaného označil M. K., ktorý je zapísaný ako vlastníak nehnuteľností, o ktorých žalobca tvrdí, že patria do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a preto má podľa názoru odvolacieho súdu naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Odvolateľ má plnú pravdu v tom, že rozsudok vo veci vyporiadania BSM, na ktorý vo svojich záveroch poukazuje okresný súd, nemôže slúžiť ako podklad k vykonaniu zmien vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, ak v tomto konaní dospeje súd k záveru, že sporné nehnuteľnosti majú patriť žalobcovi. Je tomu tak z toho dôvodu, lebo žalovaný M. K. nie je účastníkom konania vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva toho času už bývalých manželov.

12. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

13. Vo svojom novom rozhodnutí súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 1, 3 CSP a § 262 ods. 1 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)